

Temat 3. Klasyfikacja państw Świata.

1. Podział polityczny Świata

a) pojęcie państwa

- niepodległość (ogłoszona)
- uznanie międzynarodowego
- sprawowanie realnej władzy

b) państwa niepodległe

c) terytoria zależne

d) enklawa i eksklawa (Eksklawa – część terytorium państwa lub innej jednostki administracyjnej, położona w oddzieleniu od głównego jego obszaru, lecz na tym samym obszarze lądowym (przeważnie kontynent). Może być otoczona terytorium innego państwa lub jednostki administracyjnej, stanowi wtedy jednocześnie enklawę).

2. Linia graniczna - granice naturalne i sztuczne

3. Stolice - 1 lub 2.

4. Podział mórz i oceanów

- wody wewnętrzne
- wody terytorialne
- wyłączna strefa ekonomiczna
- znaczenie wysp

5. Antarktyda.

Temat 4: Zmiany na mapie politycznej świata

1. Do 1989

-pierwsze kraje, granice, historia (starożytność, średniowiecze, XX wiek, I i II wojna światowa, dekolonizacja)

2. Zmiany na mapie politycznej po 1989 roku. Procesy integracji i dezintegracji państw w Europie po 1989 roku.

- zjednoczenie Niemiec
- rozpad Czechosłowacji 1993 r.
- rozpad ZSRR
- rozpad Jugosławii (ostatnie państwo Europy - Kosowo)
- najmłodsze państwo Sudan Płd

3. Ustroje polityczne na Świecie - sposób kierowania społeczeństwem przez

państwo

- a) forma rządów (monarchia, republika)
- b) styl rządzenia (demokratyczny, autorytarny)
- c) system rządów (parlamentarny, prezydencki, mieszany)
- d) struktura terytorialno-organizacyjna (unitarny, federalny)

Temat 5. Mierniki poziomu rozwoju gospodarczego

1. Konieczność porównywania poziomu rozwoju krajów:

- wzrost gospodarczy

2. Mierniki poziomu rozwoju gospodarczego

a) PKB

- wartość rynkowa wszystkich dóbr i usług

- PKB na 1 os., dochód narodowy,

- parytet siły nabywczej, per capita

– zróżnicowanie PKB na świecie

b) HDI – od 0 do 1. Składniki - długość życia, lata edukacji, dochód narodowy.

Zróżnicowanie.

c) inne mierniki społeczne, ekonomiczne i demograficzne

3. Cechy państw o różnych poziomach rozwoju.

Temat 6: Liczba ludności świata i jej zmiany.

1. Zmiany liczby ludności Świata

- rewolucja agrarna

- rewolucja przemysłowa

- eksplozja demograficzna

2. Zmiany zaludnienia kontynentów (najludniejsze kraje Świata).

3. Zróżnicowanie przyrostu naturalnego – analiza mapy

- przyrost naturalnych

- współczynnik pn

- współczynnik urodzeń, współczynnik zgonów

Temat 9: Teorie rozwoju demograficznego.

1. Model przejścia demograficznego

- analiza poszczególnych faz – przyrost naturalny, współczynnik urodzeń,

współczynnik zgonów, dzietność, średnia długość życia, piramida wieku, typy demograficzne społeczeństw.

-eksplozja demograficzna (przyczyny, skutki)

-implozja demograficzna (przyczyny, skutki starzenia się społeczeństwa).

2. Model przejścia epidemiologicznego.